

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 101 76 Αθήνα, Τηλ. 210-2124180 Fax : 210-2124524

Αθήνα 21 / 4 / 2017
Αριθμ. Πρωτ.: 223

Προς:

✓ Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

ΘΕΜΑ: «Στήριξη της παράκτιας αλιείας»

ΣΧΕΤ: Η Ερώτηση 4391/22-3-2017

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση που κατέθεσε ο Βουλευτής **κ. Β. Κεγκέρογλου**, για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Όσον αφορά στη λήψη μέτρων στήριξης της αλιείας και, ειδικότερα, της παράκτιας αλιείας, η οποία αποτελεί σημαντικό κλάδο της πρωτογενούς παραγωγής, σημειώνεται ότι το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (αρμοδία η Γενική Διεύθυνση Βιώσιμης Αλιείας), με κάθε ευκαιρία, προβάλλει και στηρίζει τη σημαντικότητά της, τον παραδοσιακό της χαρακτήρα και την επιλεκτικότητά της ως αλιευτικής πρακτικής. Η Ελλάδα διαθέτει τον μεγαλύτερο παράκτιο στόλο στην Ευρωπαϊκή Ένωση (15.166 συνολικά αλιευτικά σκάφη με ελληνική σημαία εκ των οποίων 14.428 παράκτια σκάφη στις 2 Μαρτίου του 2017).

Σημειώνεται ότι από τις 29 έως τις 30 Μαρτίου του 2017 διοργανώθηκε στη Μάλτα, στο πλαίσιο της Προεδρίας της Ε.Ε. από τη Μάλτα, Υπουργική Διάσκεψη για την αλιεία στη Μεσόγειο, προκειμένου να χαραχθεί μια νέα στρατηγική για τα επόμενα 10 χρόνια, που θα βασίζεται στη συνεργασία όλων των παράκτιων κρατών, με στόχο να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα των πόρων με βάση τις βέλτιστες επιστημονικές γνωμοδοτήσεις και λαμβάνοντας υπόψη κοινωνικο-οικονομικές πιυχές.

Κατά τη συνάντηση, υιοθετήθηκε μία κοινή υπουργική δήλωση (Μάλτα MedFish4Ever) για το μέλλον της αλιείας στη Μεσόγειο, σε συνέχεια της δήλωσης που εγκρίθηκε στη Βενετία το 2003, όπου θέτει ως προτεραιότητα την ανάπτυξη της παράκτιας αλιείας στην περιοχή κατά τα επόμενα 10 χρόνια, καθώς και την καταπολέμηση της Παράνομης, Λαθραίας και Άναρχης (ΠΛΑ) αλιείας, τη συλλογή δεδομένων, τις επιστημονικές συμβουλές και τα αξιόπιστα μέτρα διατήρησης.

Όσον αφορά στην ισχύουσα αλιευτική (και περιβαλλοντική) νομοθεσία (εθνική και ενωσιακή), επισημαίνεται ότι έχουν επιβληθεί πληθώρα τοπικών και χρονικών απαγορεύσεων για τα δυναμικά εργαλεία (μηχανότρατα, γρι-γρι, βιντζότρατα), μέσω υιοθέτησης Σχεδίων Διαχείρισης, που έχουν περιορίσει κατά πολύ τη δραστηριότητά τους, η οποία είναι αυστηρά ελεγχόμενη. Η τήρηση των προβλεπόμενων είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την απόδοση των όποιων μέτρων έχουν ληφθεί.

Η Γενική Διεύθυνση Βιώσιμης Αλιείας του ΥΠΙΑΑΤ επεξεργάζεται νέο θεσμικό πλαίσιο για την αλιεία, με έμφαση στον έλεγχο της αλιείας και στον επανακαθορισμό της επαγγελματικότητας των αλιέων και της ερασιτεχνικής αλιείας, προκειμένου να είναι πιο σαφείς οι όροι και οι προϋποθέσεις χορήγησης αλιευτικών αδειών και να καταγράφεται πληρέστερα η αλιευτική δραστηριότητα, επαγγελματική και ερασιτεχνική.

Στο πλαίσιο συμμόρφωσης με τις ενωσιακές διατάξεις, έχουν θεσπιστεί και τεθεί σε εφαρμογή τα ακόλουθα Διαχειριστικά Σχέδια:

α) Σχέδιο Διαχείρισης για την αλιεία μικρών πελαγικών ειδών γαύρου (*Engraulis encrasicolus*) και σαρδέλας (*Sardina pilchardus*), που διενεργείται με το αλιευτικό εργαλείο γρι γρι, σύμφωνα με την αριθμ. 9131.4/2/2012/2-5-2012 ΥΑ (ΦΕΚ 1519 Β').

β) Σχέδιο Διαχείρισης για τη διενέργεια αλιείας με το αλιευτικό εργαλείο δίκτυ τράτας βυθού (μηχανότρωτα), σύμφωνα με την αριθμ. 271/2576/9-1-2014 ΥΑ (ΦΕΚ 58 Β').

γ) Σχέδιο Διαχείρισης στο πλαίσιο υποχρέωσης μείωσης των απορρίψεων για την αλιεία μικρών πελαγικών (γαύρου και σαρδέλας), σύμφωνα με τον Καν. (ΕΕ) 1392/2014/20-10-2014 (Ε.Ε. L 370/21/30-12-2014).

δ) Σχέδιο Διαχείρισης στο πλαίσιο υποχρέωσης για τη μείωση των απορρίψεων βενθικών ειδών, για τα οποία εφαρμόζεται ελάχιστο μέγεθος (π.χ. είδη της Μεσογείου, όπως μπακαλιάρος, κουτσομούρα και γάμπαρη), σύμφωνα με τον Καν.(ΕΕ) 2017/86/20-10-2016 (Ε.Ε. L 14/4/18-01-2017).

Επίσης, βρίσκεται σε διαδικασία ολοκλήρωσης η θεσμοθέτηση Σχεδίου Διαχείρισης για το αλιευτικό εργαλείο «γρίπος που σύρεται από σκάφος» ή «βιντζότρωτα» (SB), για αλιεία μαρίδας (*Spicara smaris*) και γόπας (*Boops boops*) σε συγκεκριμένες περιοχές της ελληνικής Επικράτειας, που θεσπίστηκε με την αριθ. 6719/146097/29-12-2016 Απόφαση ΥΠΙΑΑΤ, σε εφαρμογή των διατάξεων του Καν. (ΕΚ) 1967/2006 και κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 9, παράγραφος 2 του ν.2732/1999, σύμφωνα με την αριθμ. 6719/146097/29-12-2016 ΥΑ (ΦΕΚ 4348 Β').

Στα ως άνω Σχέδια Διαχείρισης τίθενται αυστηροί όροι και προϋποθέσεις λειτουργίας και ελέγχου των δραστηριοτήτων των δυναμικών αυτών εργαλείων.

Επιπλέον, ολοκληρώθηκε, σε επίπεδο Επικράτειας, η χαρτογράφηση των βυθών που περιλαμβάνουν λιβάδια από, κυρίως, Ποσειδωνία (*Posidonia oceanica*) και άλλα φανερόγαμα και εκδόθηκε η αριθ. 2442/51879/28-4-2016 ΥΑ (ΦΕΚ 118Δ'). Στη συνέχεια, έγινε ο καθορισμός των θαλάσσιων περιοχών, εκτός Δικτύου NATURA 2000, με βλάστηση ιδίως από Ποσειδωνία (*Posidonia oceanica*), στις οποίες απαγορεύεται η αλιεία με συγκεκριμένα εργαλεία. Ήδη, από το 2007, ισχύει αντίστοιχη απαγόρευση και για περιοχές εντός Δικτύου NATURA 2000 ΥΑ 167378/14-5-2007 «Ορισμός θαλάσσιων περιοχών με λιβάδια Ποσειδωνίας (*Posidonia oceanica*), στις οποίες απαγορεύεται η αλιεία», σύμφωνα με το ΦΕΚ 241Δ', διόρθωση σφάλματος ΦΕΚ 392Δ' /24-8-2007).

Επισημαίνεται ότι, παράλληλα, συμπληρώνεται συνεχώς η ισχύουσα εθνική νομοθεσία. Ειδικότερα, έχουν προωθηθεί από τη Διεύθυνση Αλιευτικής Πολιτικής και Αλιευτικών Πόρων του ΥΠΙΑΑΤ και βρίσκονται σε διαδικασία νομοπαρασκευαστικής επεξεργασίας δύο (2) σχέδια Προεδρικών Διαταγμάτων για τη:

α) Ρύθμιση της αλιείας και της εμπορίας ειδών ολοθουριών του γένους *Holothuria* spp, όπου ρυθμίζεται και η αλιεία τους για ανθρώπινη κατανάλωση.

β) Απαγόρευση αλιείας για την προστασία νεαρών ατόμων του είδους *Merluccius merluccius*, σε περιοχή νότια της Θάσσης, όπου έχει εντοπισθεί νηπιότροφείο του είδους, στο πλαίσιο εφαρμογής του άρθρου 20 του Καν. (ΕΕ)1380/2013.

Αναφέρεται ότι εκκρεμεί για υπογραφή σχέδιο Απόφασης για την τροποποίηση του θεσμικού πλαισίου για την αλιεία των μεγάλων πελαγικών ιχθύων, με κύριο στόχο την ορθολογική κατανομή των αδειών αλίευσης τόνου.

Επίσης, με τον ν. 4384/2016 «Αγροτικοί Συνεταιρισμοί, μορφές συλλογικής οργάνωσης του αγροτικού χώρου και άλλες διατάξεις», προβλέπονται ρυθμίσεις για την υποστήριξη των συλλογικών οργάνωσεων των παραγωγών, συμπεριλαμβανομένων των αλιέων και των υδατοκαλλιεργητών, όπως είναι η σύσταση Οργανώσεων Παραγωγών και Ενώσεων Οργανώσεων Παραγωγών, που αποτελούν αυτοτελείς νομικές οντότητες του συνεταιριστικού ή εμπορικού δικαίου ή σαφώς οριζόμενα μέρη αυτών, με πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα και που συγκροτούνται, αναγνωρίζονται και λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις του ενωσιακού δικαίου και τα συμπληρωματικά εθνικά μέτρα εφαρμογής του (άρθρο 37).

Όσον αφορά στον αλιευτικό τουρισμό, σημειώνεται ότι η θεσμοθέτηση του αλιευτικού τουρισμού αποτελεί ένα επιπλέον μέτρο στήριξης της παράκτιας αλιείας. Ο αλιευτικός τουρισμός, στο πλαίσιο της δραστηριότητας της συλλεκτικής αλιείας, υπάγεται στην ευρύτερη κατηγορία του θαλάσσιου τουρισμού και παρέχει τη δυνατότητα επιβίβασης σε ανθρώπους που δεν είναι μέλη πληρώματος σε αλιευτικά σκάφη, με σκοπό την αναψυχή, την παρακολούθηση παραδοσιακών τεχνικών αλιείας και την άσκηση ερασιτεχνικής αλιείας υπό προϋποθέσεις.

Ο αλιευτικός τουρισμός θεσμοθετήθηκε για πρώτη φορά με τις διατάξεις του ν. 4070/2012, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 40 του ν.4179/2013, στο πλαίσιο της ενίσχυσης της πολλαπλής δραστηριότητας στους τομείς της συλλεκτικής αλιείας και των υδατοκαλλιεργειών, με την ανάπτυξη εναλλακτικών δραστηριοτήτων και της διαφοροποίησης της οικονομικής βάσης των νησιών και των παράκτιων περιοχών βάσει ποιοτικών κριτηρίων συμβατών με τις τοπικές παραδόσεις.

Με την αριθ. 414/2354/12-1-2015 Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΚΥΑ), καθορίζονται οι «Προϋποθέσεις, όροι και διαδικασία για τη διενέργεια αλιευτικού τουρισμού από επαγγελματίες αλιείς», οι οποίοι είναι κάτοχοι επαγγελματικών αλιευτικών σκαφών και επιθυμούν να ασκήσουν αλιευτικό τουρισμό παράλληλα με τις επαγγελματικές αλιευτικές τους δραστηριότητες.

Αρμόδια αρχή για την έγκριση αιτήματος αναγγελίας για την έναρξη της διενέργειας αλιευτικού τουρισμού είναι η Υπηρεσία Αλιείας της Περιφερειακής Ενότητας (Π.Ε.) που τηρεί τον φάκελο του σκάφους, η οποία και καταχωρεί την έγκριση στα στοιχεία του σκάφους και του ενδιαφερόμενου πλοιοκτήτη σε βάση δεδομένων μέσω του Ολοκληρωμένου Συστήματος Παρακολούθησης της Αλιείας (ΟΣΠΑ), διαδικασία που εφαρμόζεται και είναι σε εξέλιξη.

Στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας & Θάλασσας (ΕΠΑΛΘ) 2014-2020, προβλέπονται δράσεις με στόχο την ενίσχυση της διασύνδεσης αλιευτικών και τουριστικών δραστηριοτήτων.

Όσον αφορά στα θέματα ελέγχου αλιείας, είναι σε διαδικασία επεξεργασίας Σχέδιο Νόμου αναφορικά με τον έλεγχο και την επιβολή κυρώσεων στον τομέα Αλιείας. Το νομοσχέδιο περιλαμβάνει ένα πλαίσιο ελέγχων και επιβολής κυρώσεων, ώστε να εξασφαλίζεται η συμμόρφωση με τις διατάξεις της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας, λαμβάνοντας υπόψη τα διεθνή μέτρα διατήρησης και διαχείρισης των έμβιων πόρων. Ο έλεγχος και η αστυνόμευση της αλιευτικής δραστηριότητας στα θαλάσσια ύδατα, καθώς και η επιβολή κυρώσεων και προστίμων στους παραβάτες των διατάξεων της αλιευτικής νομοθεσίας, αποτελεί αρμοδιότητα του Αρχηγείου Λιμενικού Σώματος (Α/ΛΣ) του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής.

Όσον αφορά στη δυνατότητα χορήγησης αποζημίωσης σε αλιείς για την καταστροφή των αλιευτικών τους εργαλείων από προστατευόμενα είδη, κυρίως δελφίνια, καθώς και την αποζημίωση για ζημιά στα αλιεύματά τους, σημειώνεται ότι, επί του παρόντος, δεν υπάρχει δυνατότητα για την ενίσχυση των ανωτέρω από το ΥΠΑΑΤ. Οι αποζημιώσεις αλιέων για καταστροφή εργαλείων από υδρόβια είδη, προστατευόμενα ή μη, εξακολουθούν να μην προβλέπονται, είτε από συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα είτε από εθνικούς πόρους, καθώς οι διατάξεις του ν. 1650/1986 (Α' 160) «για προστασία του περιβάλλοντος», με επισπεύδον το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ), που αφορούν σε αποζημιώσεις για ζημιές που προκαλούνται σε αλιευτικά εργαλεία από είδη της άγριας πανίδας (άρθρα 20, παρ. 2, και, 22 παρ. 3), ουδέποτε ενεργοποιήθηκαν, λόγω έλλειψης συμβατότητας με το ενωσιακό δίκαιο (κυρίως σε θέματα ανταγωνισμού).

Για την αντιμετώπιση του προβλήματος και με δεδομένο ότι στο ΕΠΑΛΘ 2014-2020 προβλέπονται δράσεις με σχετική συνάφεια, η Διεύθυνση Αλιευτικής Πολιτικής και Αλιευτικών Πόρων του ΥΠΑΑΤ έχει, ήδη, ξεκινήσει διερεύνηση της δυνατότητας προετοιμασίας σχεδίου για την αποζημίωση της ζημίας στα αλιεύματα από προστατευόμενα είδη άγριας πανίδας.

Επισημαίνεται ότι θα υπάρξει δυνατότητα για εκσυγχρονισμό μέσων και εξοπλισμού, μέσω του ΕΠΑΛΘ 2014-2020, και αναμένονται σύντομα οι πρώτες σχετικές προσκλήσεις [αρμοδιότητας Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης (ΕΥΔ) ΕΠΑΛΘ].

Όσον αφορά στην οικονομική στήριξη που μπορεί να δοθεί σε παράκτιους αλιείς από το ΕΠΑΛΘ 2014-2020, σημειώνεται ότι το ΕΠΑΛΘ 2014-2020 περιλαμβάνει όλες τις δράσεις που προβλέπονται στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας & Αλιείας (ΕΤΘΑ) [Καν. (ΕΕ) 508/2014] και αφορούν κυρίως σε καινοτόμες δράσεις, διαφοροποίηση του εισοδήματος των αλιέων, εκκίνηση επιχειρηματικής δραστηριότητας σε νέους αλιείς, αποζημιώσεις για προσωρινή και οριστική παύση αλιευτικών δραστηριοτήτων, εκσυγχρονισμό αλιευτικών σκαφών, μέτρα προστασίας και αποκατάστασης της θαλάσσιας βιοποικιλότητας, καθώς και βελτίωση υποδομών σε αλιευτικά καταφύγια, ιχθυόσκαλες και τόπους εκφόρτωσης. Επίσης, το πρόγραμμα θα στηρίζει τον έλεγχο και την επιθεώρηση της αλιείας (άρθρο 76), καθώς και τη συλλογή αλιευτικών δεδομένων (άρθρο 77).

Ειδικότερα, και όσον αφορά στον εκσυγχρονισμό των μέσων και του εξοπλισμού των απασχολούμενων στην παράκτια αλιεία, δίνεται η δυνατότητα, μέσα από τα μέτρα που προβλέπονται στο ΕΠΑΛΘ 2014-2020, να χρηματοδοτηθούν επενδύσεις:

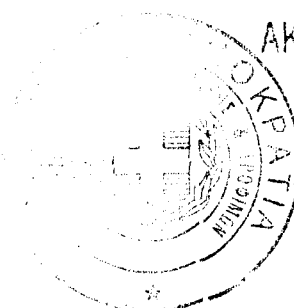
- σε εξοπλισμό για επιλεκτικότητα αλιευτικών εργαλείων,
- επί του σκάφους ή σε εξοπλισμό εξάλειψης των απορρίψεων,
- σε εξοπλισμό που περιορίζει ή εξαλείφει τις φυσικές και βιολογικές επιπτώσεις της αλιείας σε οικοσύστημα και βυθό,
- σε εξοπλισμό για προστασία των εργαλείων και των αλιευμάτων από προστατευόμενα θηλαστικά και πτηνά,
- επί του σκάφους ή σε επιμέρους εξοπλισμούς, προκειμένου να βελτιωθούν η υγιεινή, η ασφάλεια και οι εργασιακές συνθήκες των αλιέων,
- σε όσα προσθέτουν αξία στα αλιευτικά προϊόντα (επεξεργασία, εμπορία, άμεση πώληση των αλιευμάτων από τους ίδιους αλιείς),
- σε καινοτομίες επί του σκάφους για τη βελτίωση της ποιότητας των αλιευτικών προϊόντων,
- σε εξοπλισμό ή επί του σκάφους, που στοχεύουν στη μείωση της εκπομπής ρύπων ή αερίων του θερμοκηπίου και στην αύξηση της ενεργειακής απόδοσης των αλιευτικών σκαφών και
- σε αντικατάσταση ή εκσυγχρονισμό κύριων ή βοηθητικών κινητήρων των σκαφών.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Υπ. Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης-Γρ. κ. Υπουργού
2. Υπ. Οικονομικών-Γρ. κ. Υπουργού
3. Υπ. Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής-Γρ. κ. Υπουργού
4. Βουλευτή κ. Β. Κεγκέρογλου

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

[Handwritten signature]
17.11.2016